

Svenska Canada = Tidningen

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA

The Swedish Canada News

ARG. (YEAR) 33.

(Lösenummer 10 Cts.)

WINNIPEG, MANITOBA, TORS DAGEN DEN 4 JUNI 1925

(Lösenummer 10 Cts.)

No. 23.

Oceantaxorna äro för höga, subsidier behövas, säger Sir William Peterson

Starka motsägelser förefinnas i kombinationens rapport. Dr. Grisdale säger kreaturexporten avskuren av frakten.

Den parlamentariska kommitténs undersökning av rederikombinationen har förtgått mycket långsamt på grund av alla de hinder, som sagda kommitté har varit i stånd att ständigt analysera av de förtjänster, som gjorts av denna nordatlantiska konferens, förklarade förtidigt vecka bokföringsexperten Gordon W. Scott, då han överlämnade sin rapport. Han framhöll, att 95 procent av sifferuppgifterna i hans rapport hade måkats för garantierade. Med andra ord har Scott varit tvungen att acceptera de uppgifter om förtjänsterna, vilka lämnats av de olika rederifirmorna, och vilka uppgifter understundom ej ens boro signatur av en kvalificerad bokföringsexpert.



Sir William Peterson, K. B. E., i sin uniform som kommandör i den brittiska marineservan. Han i dagarna avlämnat vittnesmål i undersökningen om rederikombinationen, vilken han med regeringens hjälp är villig söka krossa.

Desutom voro uppgifterna i hög grad motsägande, så till exempel voro förtjänstberäkningarna \$200,000 högre under 1924 än 1923. Kostnaderna för bränsle, avfångingar, provisioner etc. varierade och högst betydligt. Den opererande vinsten för 1923 var angiven som \$4,103,578 samt för 1924 som \$2,284,815. Med ett ord det var omöjligt att kunna få en klar och sann överblick av det hela. Men ändamålet med detta är tydligen nog rederikombinationen är rädd att lägga korten på bordet och har tydligen mycket att döja.

Assisterande jordbruksministern, dr J. H. Grisdale, framhöll förtidigt vecka, att allt, som stod emellan canadensiska kreaturuppfödare och en obegränsad marknad, är de höga oceantaxorna, som nu gäller, tack vare den nordatlantiska konferensen. Dr Grisdale påvisade att taxan i dag varierade från \$20 till \$25 per capita emot \$7.50 under förkrigstiden.

Prinsen och kommunisterna samarbeta?

Icke första gången kan konspirera mot sitt lands regering. Har han haft förbindelse med attentatörerna i Sofia?

Jugoslaviska regeringen har sett sig nödsakad att ingripa mot prins Georg, konung Alexanders broder och en tid tronföljare, samt skickat honom till ett avlägsnat ställe i Belgien. Det meddelas officiellt, att han där ställts under läkareobservation. Det talas om att han i sitt omtänkade tillstånd under den senaste tiden underhållit intima förbindelser med kommunistiska kretsar, som begagnat sig av hans tillstånd för sina brottsliga planer mot konungen och regeringen. Denna sensationella sak blir



Irrikesminister Stewart, som tagit mycket livligt del i McArthur-projektet.

ännu mera sensationell genom det faktum, att prinsen sättes under observation d.v.s. häktades strax efter det bulgariska utrikesministerns Kaloff besökt sin jugoslaviska kollega Njefit.

Det följdes med bestämdhet, att Bulgariens utrikesminister kunnat framlägga dokument, som bevisade, att prinsen ståt i förbindelse med det attentatet i katedralen i Sofia anlagade kommunisterna och från Jugoslavien understödde deras planer. Man har föreställt omfattande husrundersökningar hos prinsens personliga vänner och jugoslaviska kommunisterna, med vilka han ståt i förbindelse. Man har funnit omfattande komprometterande material. Även har påträffats bevis för att prinsen förberedde en flykt från Jugoslavien. Han hade bl. a. hos en av sina vänner överste Andjelkovic lämnat två förseglade skriner, som skulle förvaras till hans återkomst. Poliserna lade beslag på dessa skriner och övrigt material.

Inom de närmaste dagarna kommer ett kronoråd att hållas under konungens presidium, varvid beslut skall fattas om prins Georgs framtida öde. Prinsens vänner äro ivriga att framlägga bevis för att prinsen verkligen är sneserubbad, och hans uppträdande har ju varit sådant, att man icke ser något osannolikt i detta. Det är icke första gången prinsen varit själen i konspirationer mot sin broder Alexanders och landets regering. Under alla omständigheter är det något vida allvarigare än en privat familjaffär, och den är först sin lösning genom hans inredering för uttillräcklighet.

Home Bank deponitorerna erhåller regeringshjälp.

Federalregeringen föreslår att bevilja \$5,450,000 eller 35% av samtliga insatta medel i denna bank.

Federalregeringen ämnar anslå \$5,450,000 för att delvis ersätta dem, som haft deponitioner i Home Bank. Denna vecka kommer en resolution till sarda effekt att föreläggas underhuset, enligt vad som officiellt meddelades från Ottawa i fredags. Enligt uppgifter till bankkommittén följde det är beviljda de totala deponitorerna, då banken gick över styr, till \$14,767,000. Av denna summa gavs förra året en utdelning på 25 procent eller \$3,643,500. Av bankens egna medel väntar man en ytterligare utdelning på 10 procent eller omkring \$1,500,000. Med de \$5,450,000, som föreläggas ämnar släppa till, ha inaktarna således utskitt att sammanlagt erhålla \$10,400,000 av sina \$14,767,000 eller omkring 70 procent.

Då Home Bank gick bankrott i augusti 1923, började man strax därefter propagandera för rederikombinationen skulle trädas emellan, och denna propaganda har nu som synes varit fruktbar. Oppositionen mot detta förslag kommer nog ej helt och hållet att gå efter politiska linjer. Även om man håller före, att deponitorerna hade ett moraliskt krav på rederikombinationen, så är man dock på vissa håll rädd för att detta steg skall skapa ett dåligt prejudikat. Man hyser dock inga farhågor för att förslaget ej skall antagas av underhuset. Däremot kan det mycket väl hända, att den mossbelupna senaten kluggar sitt veto emot det samma.

En agitation för att göra den 12 juli eller St. Patricks dagen till en "torr" dag pågår nu i Uster.

Före guvernör Hart av Washington har anklagats för att ha tagit mutor i förbindelse med likvideringen av den nu upplösta skandinavisk-amerikanska Bank i Tacoma.

Vid de i dagarna hållna valen i New South Wales syntes arbetarpartiet få en vitt majoritet över alla de andra partierna. Dess riksdag består av 90 medlemmar, representerande 24 valdistrikt.

Ingen fara för Roald Amundsen

Uttalanden av flera nordpolsexperten visa att inga orsaker finns att misströta om denna färd.

Två veckor ha nu förflutit, sedan Amundsen startade sin färd mot nordpolen, och ännu har man ej hört något från honom. Över hela världen går man i ständig spänning samt väntar på nyheter. Den allmänna mening bland nordpolsexperten är dock den, att man tillsländra icke behöver anslags för Amundsens öde.

Det enda undantaget därifrån utgör, så vitt vi veta, negern Matt Henson i New York, vilken följde Amundsen på hans nordpolfärd. Inom parentes kan anmärkas, att kapten Bernier, vilken tillbragt största delen av sitt liv på forskningsfärd i de arktiska farvattnen, förklarar, att Peary ej kunde bevisa, att han uppträde nordpolen 1909. Men sagda neger säger sig tro, att Amundsen för det första har gått kan landa i nordpolen, samt för det andra, att om han ej återvänder till sin utgångspunkt per aeroplan, så kan han och hans sällskap ej leva. Detta Hensons uttalande försvagas dock mycket av det faktum, att Peary är tvivel underkastad, hurvida Peary nådde nordpolen.

Mot detta tvivelsmål om Amundsen avsticker högt samfide kapten Bernier uttalande om, att Amundsen är den ende nu levande uppträdesansende, som har tillfälle och utsikt att nå nordpolen.

Men det kan ju vara av stort intresse att höra vad andra nordpolsexperten har för åsikter. Den danske marinofficeraren, kapten Godfred Hansen, tro, att Amundsens utskitter bero på väderleken samt benämligheten. För övrigt håller han före, att den bästa möjliga tiden för en dylik färd är just nu.

Den fört ciferade canadensiske kaptenen J. E. Bernier har absolut tillit till nordpolsexperten samt anser, att man icke bör vara förskräckt så tidigt. Han säger, att Amundsen satte ut för att upptäcka nya territorier för Norge, och att han icke kommer att vänta tillbaka. Bernier har haft utbyte av turen. Vidare meddelar han, att han sände Amundsen en karta över alla de platser, där man anlagt matstationer. I handels expeditionen skulle återvända landvägen. Det finnes också förord av livsmedel omkring 400 mil från polen, vilka kvarlämnades av dr Nanzen.

Andra auktoriteter hålla före, att Amundsen alleredan kan ha anlänt till Alaska, men det kan taga veckor, innan världen får höra något från honom. Kapten Gib Ellis, som i fjol medförde Oxford-expeditionen mot nordpolen, tror fullt och fast, att Amundsen kommer att återvända.

The Women's Labor Party har på sin kongress i Birmingham, England, förordat födselkontroll.

Dunning segrar med god majoritet

Alla medlemmar av Dunningns ministär äro valda med undantag utav en. Harris Turner led nederlag.

Med god majoritet lyftes Dunning och hans partimedlemmar utav valvågorna åter tillbaka till maktsens timmar. Valet stod som bekant i tisdags den 2 juni och de huvudsakliga resultaten så ut på onsdag morgon just som tillnagningen går i press, vad vi endast i all korthet kunna meddela följande:



Hon. Chas. A. Dunning.

Hon. C. A. Dunning jämte hela hans ministär — med undantag av generaladvokat Cross — omvaldes. Tillä dato erövrade liberalerna 43 säten, de progressiva 4, konservativa 2, independenterna 2 och 2 val äga rum senare. Till 10 valkretsar är man ännu ej säker om utgången, men även om oppositionen mot förmodan skulle lyckas vinna dem alla, har dock Dunning regeringens vunnit med god majoritet.

Dr. Sahlmark i Saltcoats blev omvald med stor majoritet, isländaren W. H. Paulson i Wynyard blev omvald. I Cypress led den norske H. P. Halvorsen, men i Pelly synes mrs. S. K. Ramsland, även norsk till börd, ha förturat mot dr. Tran.

De progressiva ledare, Harris Turner, besegrades i Saskatoon, under det att de konservativa ledare, den illustrerade dr. Anderson, lyckades slinka med.

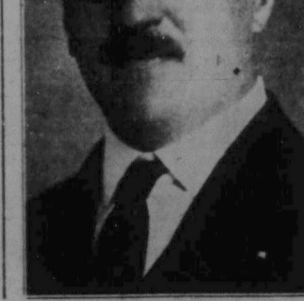
I Canora, som fyra representorades av svensken Albert Hermanson, synes den s. k. progressiva kandidaten tagit ledningen av den liberala.

Konsul John Dybhavn hedras med nytt, viktigt uppdrag.

Blir ordförande för en sub-kommitté av Biological Board of Canada.

Den framstående norske affärsmannen, konsul John Dybhavn i Prince Rupert, B. C., återvände förtidigt vecka via Winnipeg till sitt hem från Ottawa, där han beväst årsmötet av Biological Board of Canada, av vilken nämnda datum med 17.75 1/2. Högkonjunkturer nåddes den 28 januari, då marknadens gick upp till \$2.05 och slutade med \$2.05. Vidsamma fuktutvärderingar förekommer dagligen. Särskilt vida voro de mellan den 13 och 30 mars, då de nådde 17 1/2 cent.

Jordbruksministerens varning gäller även Chicago Board of Trade, vars ordförande Frank L. Carey reste till huvudstaden för att diskutera om förhållanden med honom.



Konsul John Dybhavn.

nämnda verksamhetsår. Till ordförande för The Pacific Sub-Executive Committee utsågs konsul Dybhavn och övriga medlemmar äro: prof. O'Donoghue av Winnipeg, prof. Hutchinson av Vancouver samt dr Clemens som sekreterare.

Konsul Dybhavn har varit bosatt i Canada sedan 1908 samt började 1911 egen affär som mälklare och förädlingsman. Sedan lång tid tillbaka är han med svenske konsula Olof Hanson kompanjon i firmen The Royal Fish Co. Han bekläder flera kommunala och andra hedrande poster.

(Forts. & sid. 4.)

Norris kommer ej bli Forkes medtävlare i Brandon.

Det påstås att premiärminister King ej vill att Forker skall äventyra sitt säte och sin stämma i Ottawa.

Enligt meddelanden i dagstidningarna kommer en premiärminister Norris icke att uppträda som liberal kandidat i Brandon federala valkrets, vilken nu representeras av R. F. Forker, det progressiva partiets ledare. Ryktena påstå, att detta hans tillbakaträdnade har skett efter påtryckning från premiärminister King, vilken ej vill "peta ut" Forker.

Inom vissa liberala kretsar påstår man, att Mr King har en s. k. "working agreement" med Mr Forker beträffande västerns valkretsar. Även Hon. E. J. McMurrays namn har indragits i denna krets. Mr King, ordförande för Manitoba provinssiella kommitté, har i ett offentligt uttalande förklarat, att ingen överenskommelse existerar mellan King och Forker, samt att något dylikt ej kan ske utan att tillfrågas valkretsens.

Det är svårt att avgöra, var sanningen ligger. Men det finnes ju en möjlighet att antaga, att Mr King ej vill ställa sig fiendtlig mot det progressiva partiet genom att motarbeta dess ledare och dess kandidater i västern, allendest sågda parti enligt västerliberal mening praktiskt taget har samma program. I så fall kan endast hans åtgärd hållas med tillfredsställelse.

En dylik politik är dock ett slag i ansiktet på de konservativa, vad den tidningar av denna färg göra ett stort rabalder av saken av fruktan för det eget sätet.

Det återstår nu att se, vad de direkt i saken berörda, nämligen Norris och Forker, ha att säga i saken.

Räfst med börspekulanterna

Jordbruksminister Jardine hotar att gå strängt till rätta med dem, om de överträda lagen.

Jordbruksminister Jardine har i dagarna varnat de olika spannmålsbörserna i allmänhet och veckobörsen i Chicago i synnerhet för att spekulera vitt i spannmål eller på något sätt manipulera marknaderna. Om de icke hålla sig strängt inom för fastställda börsregler, hotar han med att få lagat genomdriva, som kunna sätta stopp för deras framtida bedrifter.

Mr Jardines varning har väckt stor uppmärksamhet och kommer som ett resultat av en pågående undersökning om de onaturliga och våldsamma fuktutvärderingarna i vetepriserna på Chicagobörsen mellan den 2 januari och 3 april i år.

Priset på vete noterades förtidigt nämnda datum med 17.75 1/2. Högkonjunkturer nåddes den 28 januari, då marknadens gick upp till \$2.05 och slutade med \$2.05. Vidsamma fuktutvärderingar förekommer dagligen. Särskilt vida voro de mellan den 13 och 30 mars, då de nådde 17 1/2 cent.

Jordbruksministerens varning gäller även Chicago Board of Trade, vars ordförande Frank L. Carey reste till huvudstaden för att diskutera om förhållanden med honom.

Mr Jardine meddelade honom utan omsvep, att om chikagoorganisationen önskade fortsätta sin verksamhet, skulle de behöva betala en skatt på \$100,000 per år. Detta skulle betalas i form av en skatt på \$100,000 per år.

Vidare framhöll jordbruksministern att om undersökningen, som anställdes av jordbruksdepartementet tillsammans med justitiedepartementet, bringar i dagen lagstridiga förhållanden, skall han göra sitt yttersta för att straffa syndarna. Straffen är enligt den s. k. Grain Futures Act \$10,000 böter och ett års fängelse.

Mr Jardine har uttryckligen fäst uppmärksamheten på att man ännu icke kommit på någon enda gravfästes sak, som man kan basera ett åtal på. Det kommer att taga tid, innan man har genomgått rekorderna. Men han är övertygad om, att den omliggande priskontrollens orsakats huvudsakligen av några få professionella börspekulanter.

Situationen med avseende på vete och andra sädesarter är en enastående. Sedan länge tid tillbaka är han med svenske konsula Olof Hanson kompanjon i firmen The Royal Fish Co. Han bekläder flera kommunala och andra hedrande poster.

(Forts. & sid. 4.)

McArthur projektet nära sin fullbordning och sin realisation

Inom Greater Winnipeg är man i högsta grad indignerad över att pappersmassfabriken ej skall förläggas här.

Efter långvariga underhandlingar har äntligen en överenskommelse om pappersmassfabrik inom provinsen med skett mellan J. D. McArthur och Spanish River Paper Co. Å ena sidan samt federalregeringen och Manitoba provinnsregering å andra sidan. Premiärminister Bracken meddelade den 28 maj, att hans regering beslutat godkänna de förslag, som framlagts av irrikesminister Stewart. Enligt denna plan kommer en 100 ton pappersmassa- och pappersfabrik att anläggas vid Lake Winnipeg i norra delen av provinsen. Manitoba-regeringen har som sagt godkänt förslaget, men med vissa modifieringar, vilka inskränka utrycket av pappersmassaved till östra sidan av Lake Winnipeg samt begränsa dessa arealer att omfattas av stora områden, som behö-



Mr. J. D. McArthur

var för att vidmakthålla en 100 ton fabrik. Dessa provinnsregeringens modifieringar ha beviljats så till det federala irrikesdepartementet. Det förslaget, som Bracken-regeringen handlat de sista 10 dagarna före detta sitt fattade beslut, har gått ut på att J. D. McArthur skulle tillåtas att geiva upp skogsområdet 1A, omfattande 1,680 kvadrattill på östra sidan av Lake Winnipeg samt anordnades utvalja ett motvarande område inom provinsen så långt norr som township 46. Urvalen skulle göras från söder mot norr gemensamt av J. D. McArthur samt skogsvidtjänstemannen. Dessa urval kunna göras inom loppet av 30 år, och inget område får vara mindre än 30 kvadrattill. Det framhölls, att om denna koncession gjordes, så hade McArthur en bindande överenskommelse med Spanish River Paper Co. att

Fords profit ökades betydligt under 1924

Produktionen steg och omkostnaderna sjönko i och med den nya planen att låta lika mycket utträttas på 5 som 6 dagar.

Det sista ordet i vetenskapligt experiment av arbetskraft skördade åt Ford över \$100,000,000 år 1924, skriver Leland Olds i "Ny Tid". Detta betyder \$47 förtjänst på var och en av de 2,100,000 vagnar, som tillverkats, i motsats till \$37 år 1923.

Den sista tidollaren i profit tillfallit Ford, när han kom på idén att låta kunderna arbeta lika mycket på fem dagar för fem dagars betaltning, som de förut gjort på sex dagar för sex dagars betaltning.

Detta steg kungjordes inför landet som åter en av Fords "progressiva" ideer. Ford advocerade en fem dagars vecka. Med en extra vilodag kunde arbetarna producera så mycket på fem dagar, som de producerat på sex. Ej ett ord sades om den lägre lönen, och det beräknades, att lönen skulle omfattas, emedan "1923 års profit ej var till belägenhet." Och inom en vecka eller två hade omläggningen till fem dagars vecka fullbordats.

Vad detta "speed-up" system gör till arbetarna, framgår av det svar, som en tysk arbetare i Highland Park verkstaden svarade Lichard, direktör för Stinesholagen, nu på besök i landet. Enligt The Wall Street Journal svarade mannen, att hans arbete var lätt, allt han gjorde hela dagen var att vrida en viss skruv åtta varv till höger. Han hade hållit på med detta arbete i fyra år. Han gör det numera automatiskt.

Det är en bild av den dödande ensidighet, som maskindiktarens djupgående frambringar. Antag, att den arbetare vridit 20 varv i minuten, vilket utan tvivel är ganska lågt räknat. Det går 1,200 varv på 150 skruvar i timmen eller 7,200 varv på 900 skruvar på sex timmar. Det betyder 36,000 varv på 4,500 skruvar på

(Forts. & sid. 4.)

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

Det 23

Mr. J. D. McArthur

Borgmästare Webb

Förslaget bestående om att de ursprungliga villkoren ej skulle strävas — en bonus av \$1.65 per fam i skifte no. 1, utgörande en total betaltning av \$2.45, samt för skifte 1A ett grundpris av 80 cents utan bonus. Det bestämdes emellertid, att priserna skulle utjämnas att betydligt ett gemensamtpris för bägge skiftena.

För är en modifiering i denna plan såsom den framlagts av provinnsregeringen, vilken är viktig för sagda regeringens godkännande, nämligen i stället för att utvalja ekvivalenta områden över hela provinsen upp till Township 46, så skall urvalet begränsas till öster om sjöarna, och vidare skall detta urval upphöra, så snart man har nog skogsbestånd att försä om 100 ton fabrik, även om det utvalda området ej omfattar 1,680 kvadrattill.

(Forts. & sid. 4.)

en fem dagars vecka och 1,800,000 varv på 225,000 skruvar på ett 50 veckors år. Fyra år lika med 7,200,000 varv på 900,000 skruvar. Det är allt han kan visa för fyra år av sitt liv i Fordrikt. Om detta fortsätter länge nog, skulle det utan tvivel geiva upphov till en ny släkt, såsom Fordophobier.

Men det skulle också frambringa den profit, som Ford vill ha. Denne arbetare är typisk för de tusentals kuggar, vilka producerade 1100,000,000 på ett enda år för en enda familj.

Premiärminister Bracken, som avgivit sin Regerings uttalande i McArthur-projektet.